

HungaroMet

Hungarian Meteorological Service

NEMZETI EMISSZIÓS LETÁRAK

Horváth Krisztina

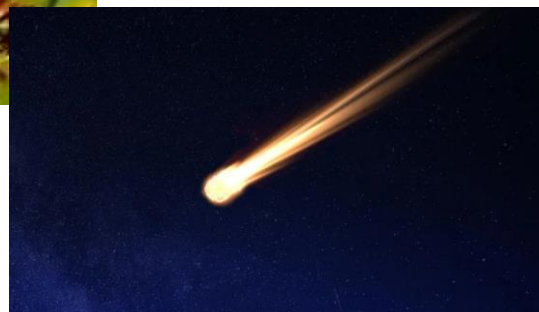
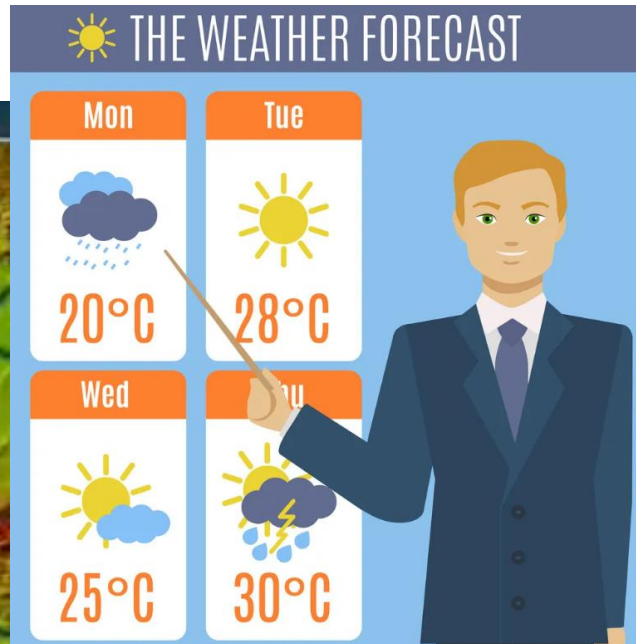
Levegőminőség-modellezési és Emissziós Osztály

horvath.k@met.hu

ELTE Nyári terepgyakorlat

2024. Július 04.

Mi jut eszedbe, ha azt mondom meteorológia?

Miről lesz szó?

- Az osztály
- Emissziós leltárak fontossága
- Tudományterületeink
- A LMEO-n készülő kibocsátási leltárak
- Kibocsátott anyagok leltárai
- Szektorok
- Mit is csinálunk a gyakorlatban?
  - Konkrét példa dióhéjban
- A legfrissebb jelentés → kérdések

Az osztály

- 2006 őszén jött létre
- Jelenleg 8 fő, ebből 3 leltárkészítő (1 osztályvezető, 2 levegőkémia szakértő)
- Jelenleg nincs állandó szobánk! ☹️
- Levegőkörnyezeti honlap: legszennyezettseg.met.hu → **Kibocsátás**

Emissziós leltárak fontossága

**Nemzetközi kötelezettségvállalások teljesítésének igazolására
nemzeti kibocsátási leltárak készítése.**

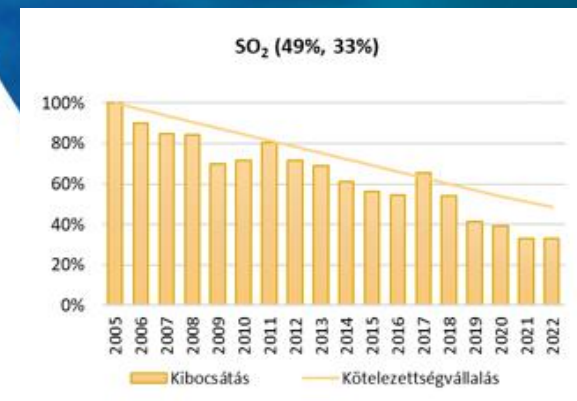
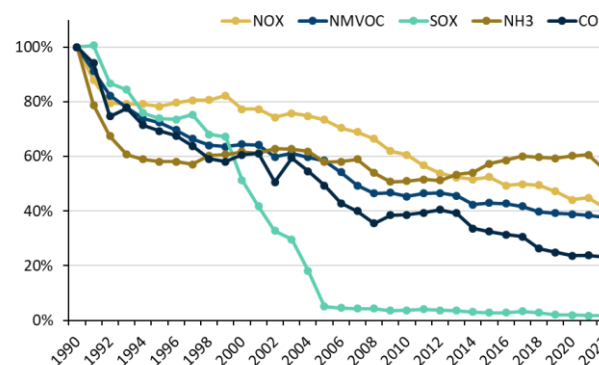
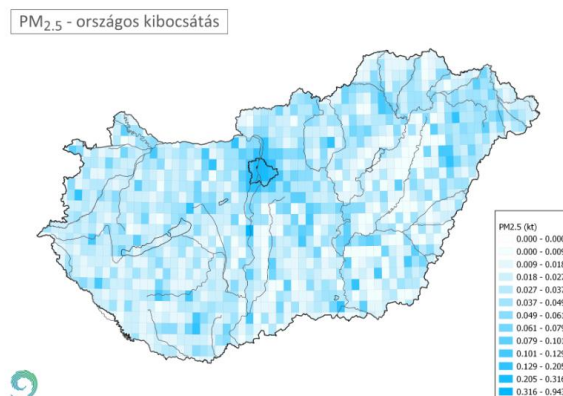
➤ Továbbá...

- Vonatkozó jogszabályok előkészítésében közreműködés
- Szakértői anyagok készítése, véleményezése a témában
- Együttműködés a döntéshozókkal, Minisztériumokkal
- Stb.

Emissziós leltárak fontossága

Az antropogén eredetű emissziók ismerete elengedhetetlen a probléma kezeléséhez (mitigáció).

- Az emberi tevékenység hogyan járul hozzá a kibocsátásokhoz (monitoring)
- Hol van szükség mielőbbi beavatkozásokra (prioritások)
- A meghozott mitigációs intézkedések meghozták-e a tényleges hatást (verifikáció)
- Hogyan teljesítette az ország a nemzetközi vállalásait

Tudományterületeink

- **Levegőkémia**
- **Környezetvédelem (levegőkörnyezet védelme)**
- **Éghajlatváltozás (üvegházhatás)**
- **Előrejelzés** (Előrejelezni nemcsak az időjárást lehet, hanem pl. levegő minőséget és emissziókat is)
- Mezőgazdaság
- Térinformatika
- Statisztika

+ Angol nyelvtudás

Az LMEO-n készülő kibocsátási leltárak

- **Üvegházhatású gázok kibocsátási leltára**
- **Légszennyező anyagok kibocsátási leltára**

A leltárak évente frissülnek:

Legfrissebb: 2024-ben készült el 2022-es évre vonatkozóan

<https://unfccc.int/process-and-meetings/transparency-and-reporting/reporting-and-review-under-the-convention/greenhouse-gas-inventories-annex-i-parties/national-inventory-submissions-2023>

Kibocsátott anyagok leltárai

Üvegházhatású gázok

- CO_2
- CH_4
- N_2O
- F-gázok: HFC-k, PFC-k, SF_6

Légszennyezőanyagok

- SO_x
- Nitrogén-oxidok (NO_x)
- Ammónia (NH_3)
- NMVOC
- Porok ($\text{PM}_{2,5}$ és PM_{10})
- Nehézfémek (Hg, Pb, Cd ...)
- Szén-monoxid (CO)

Szektorok

➤ **Energia**

Energiatermelés (tüzelőanyagok/hulladék), tüzelőanyag-átalakítások, közlekedés, tüzelőanyagok bányászata/előállítása/kezelése/szállítása során történő szivárgások.

➤ **Ipari folyamatok és termékhasználat**

Ásványi-, vegyipari-, fémipari- papíripari- termékek előállítása, élelmiszer- és italgyártás, egyéb termékek használata.

Szektorok

➤ *Mezőgazdaság*

Haszonállatok emésztése, trágyakezelés, mezőgazdasági talajok művelése.

➤ *Földhasználat, földhasználat-változás és erdészet (LULUCF)*

Itt számolhatók el a szén-dioxid megkötés folyamatai

➤ **Hulladék**

Szilárd hulladék lerakása, szennyvízkezelés, hulladékégetés (nem energia célú).

Mit is csinálunk a gyakorlatban?

- **Adatokat gyűjtünk**
- **Adatokat dolgozunk fel, számolunk**
- **Jelentéseket írunk**
- Módszertani útmutatókat, előírásokat, jogszabályokat olvasunk
- Kapcsolatot tartunk más intézményekkel (a leltárkészítésben résztvevő más intézményekkel, adatgazdákkal, kutatóintézetekkel, egyetemekkel), nemzetközi szervezetekkel (EU, ENSZ), hazai és külföldi szakértőkkel

- **Minőségbiztosítás**

Mit is csinálunk a gyakorlatban? – konkrét példa

Hulladékszektor

Adatgyűjtés: OKIR, KSH, EUROSTAT, stb.

→ Telephelyek hulladékforgalma – kezelt hulladék mennyisége

→ El kell dönteni, hogy milyen módszer szerint számolunk:

TIER1, TIER2, TIER3

→ Számolás egy egyszerűsített lineáris modell alapján:

$$\text{Emisszió} = \text{AD} \times \text{EF}$$

AD: Aktivitási adat

EF: Emissziós faktor

Mi okoz nehézséget?

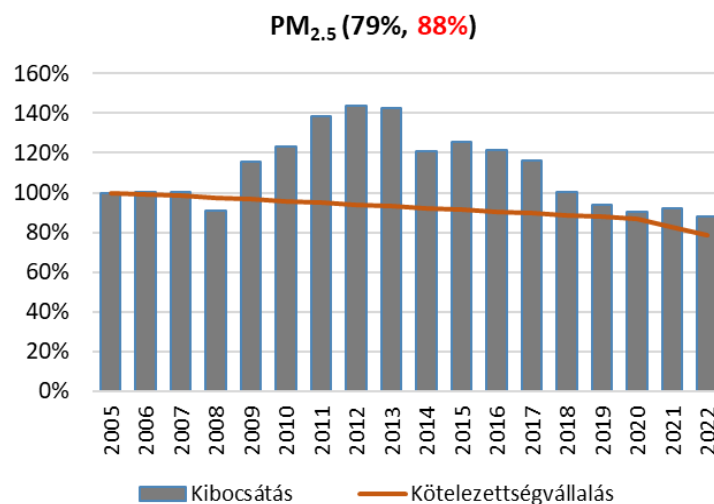
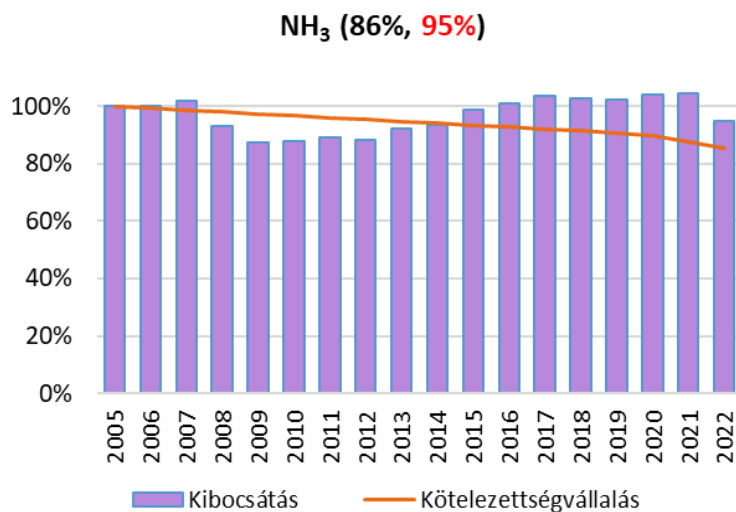
A legfrissebb jelentés

2024. áprilisában készült el, 2022-es évre vonatkozóan.

Hogyan teljesítette az ország a nemzetközi vállalásait?

Göteborgi jegyzőkönyv (2005) → SO_2 , NO_x , NMVOC, NH_3 és $\text{PM}_{2,5}$

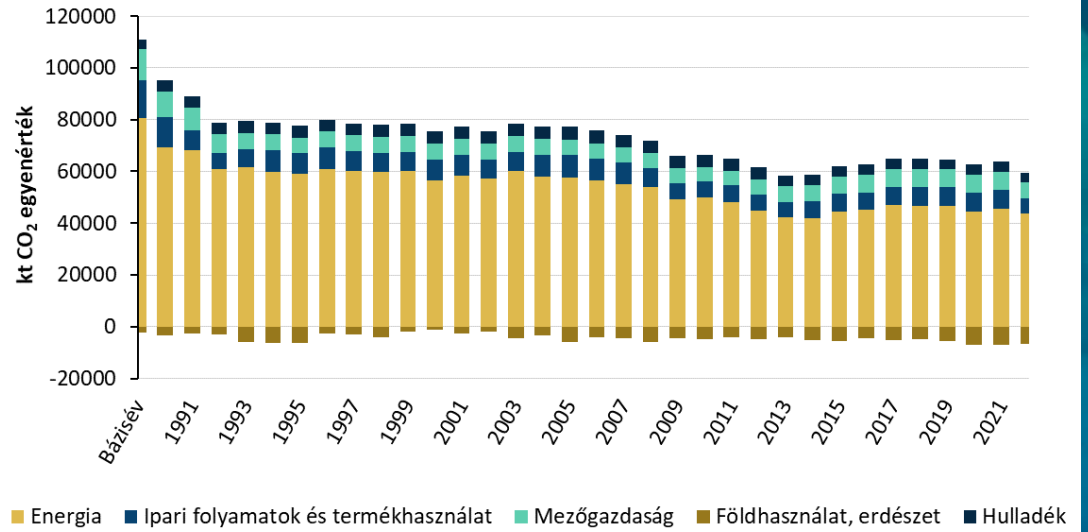
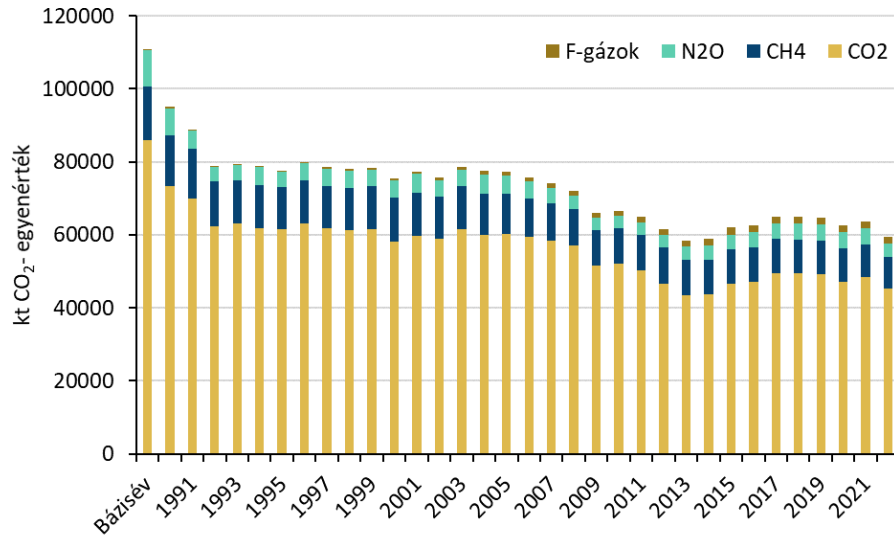
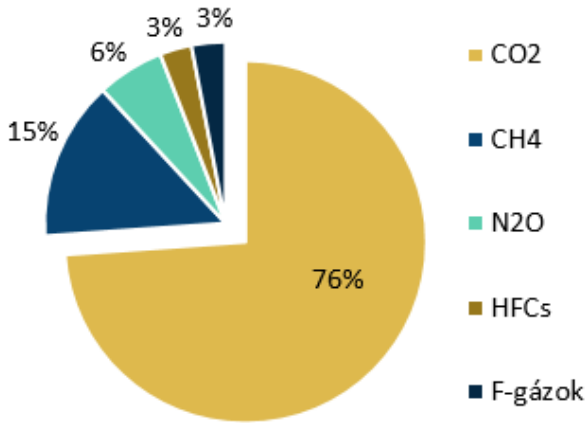

A legfrissebb jelentés

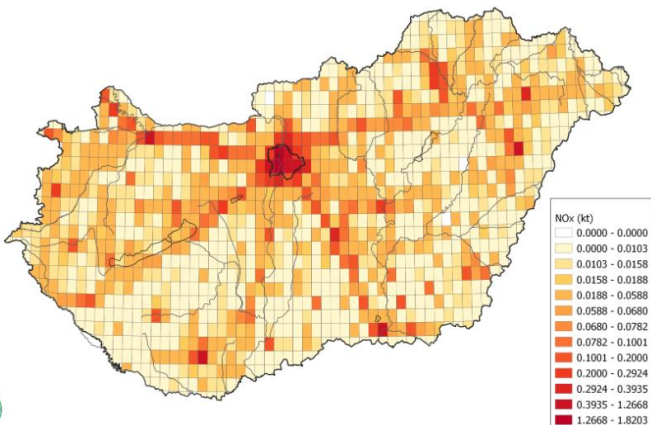
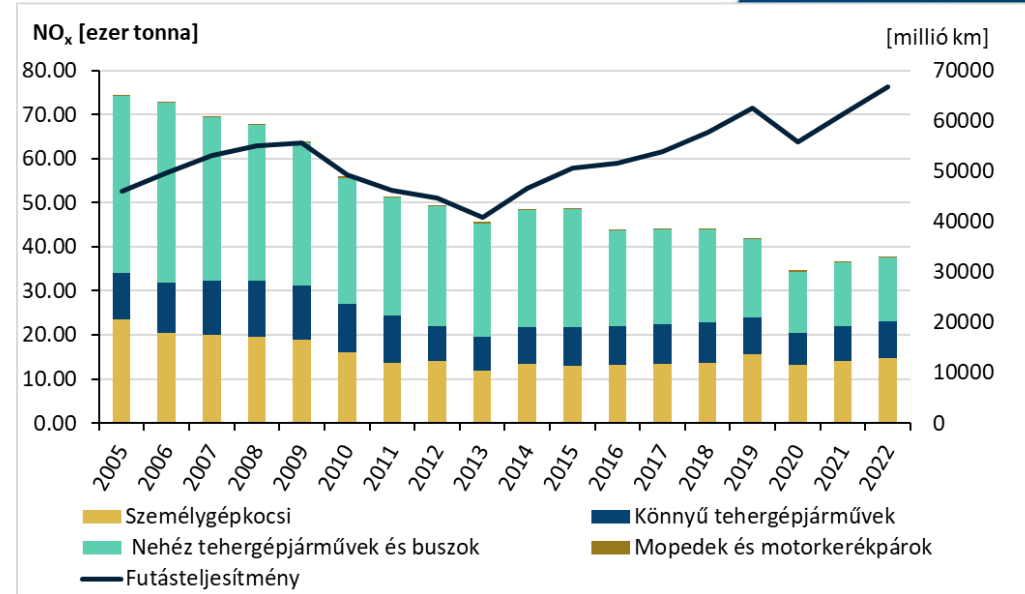
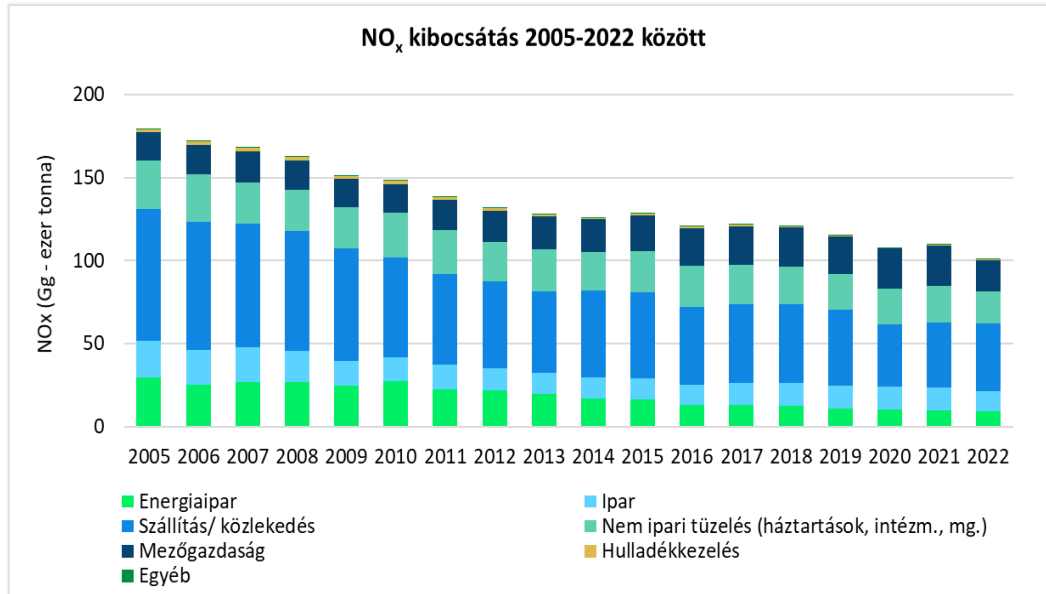
Üvegházhatású gázok trendje

A legfrissebb jelentés Közúti közlekedés (energiatermelés)

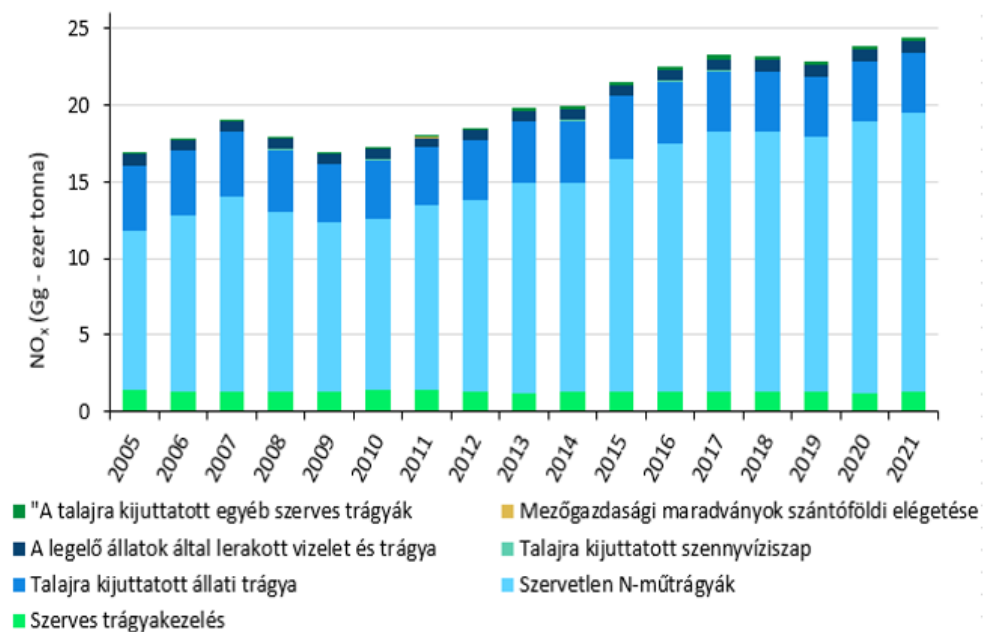
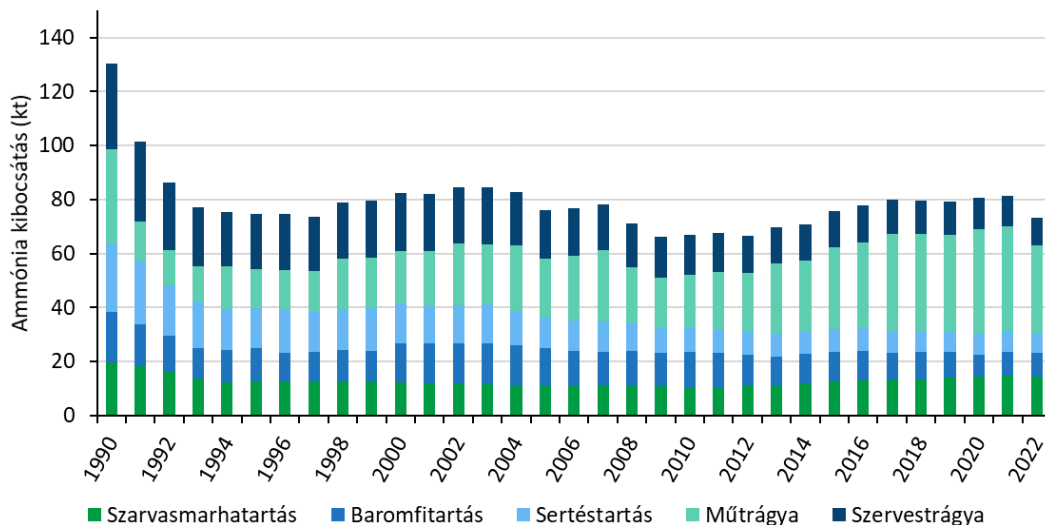
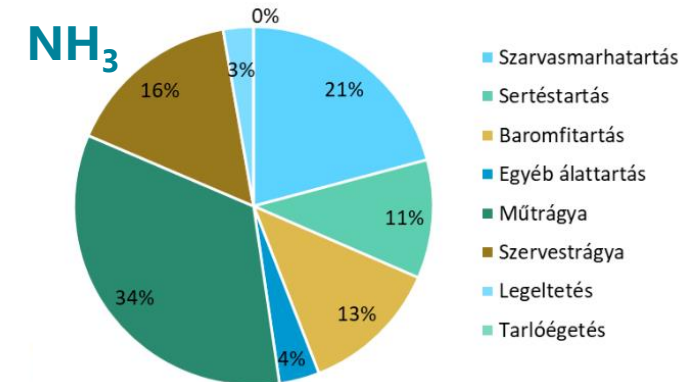
NO_x kibocsátás

Személyautók NO_x kibocsátása 41%-kal csökkent
Futásteljesítmény növekedése
Technológiai korszerűsítések
Euro 6-os motorok

A legfrissebb jelentés → Mezőgazdaság

- Haszonállatok emésztése
- Trágyakezelés
- Rizstermesztés
- Mezőgazdasági talajok művelése
- Talajmeszezés, karbamid- és dolomit tartalmú műtrágyák használata

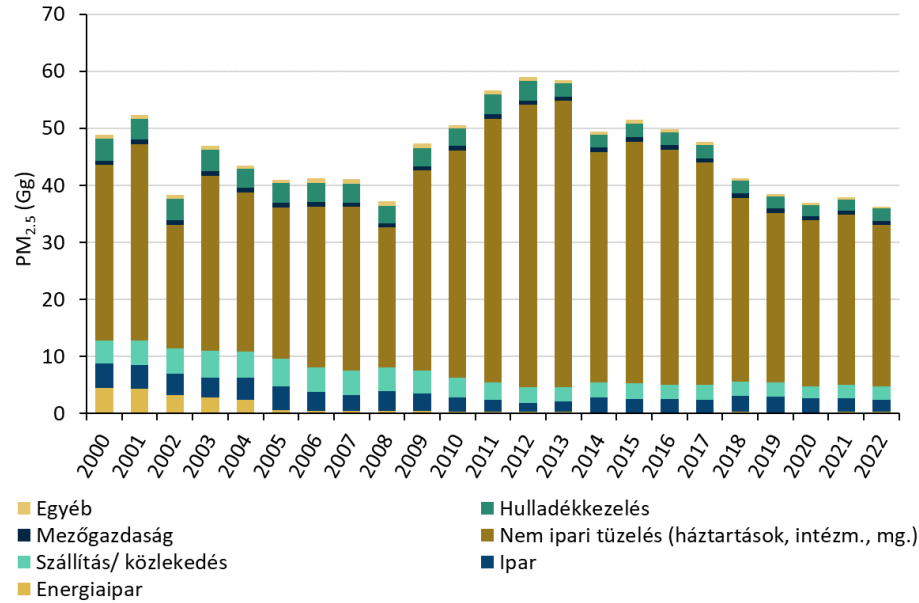

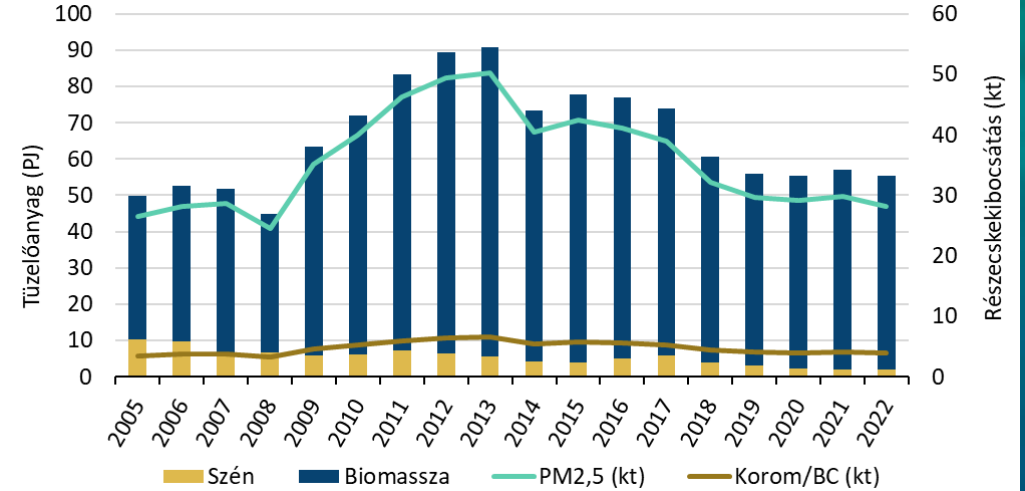
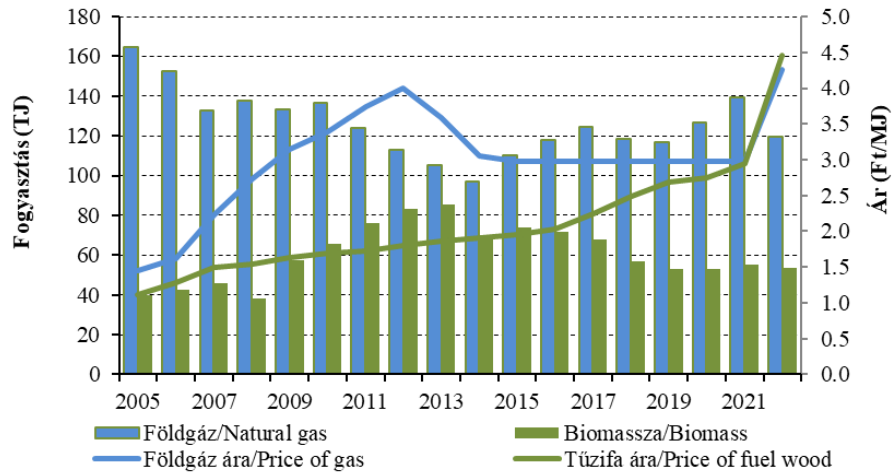
A legfrissebb jelentés → PM_{2,5}

Energiatermelés 1%
 Ipar 6%
 Szállítás/ közlekedés 7%
 Nem ipari tüzelés 78%
 Mezőgazdaság 2%
 Hulladékkezelés 6%

A háztartási földgáz- és biomassza-felhasználás alakulása az árváltozások tükrében

Köszönöm szépen a figyelmeteket!

